

Óraterv

A pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgy:

Osztály:

Az óra témája: Több területet tartalmaz, pl.: *Nyújtott ritmus, dó – pentachord, dalkincsbővítés - új tartalom elsajátítása, hangszerek*

Tartalom (például):

- Talalaj, talalaj, Tök Lőrinc kezdetű szokásdal – jelrendszerről történő daltanítás
- a nyújtott ritmus felismertetése, és pontos megszólaltatásának gyakorlása, reprodukciója ismert dalrészleteken keresztül
- a dó pentachord lépő fordulatainak alkalmazása a hangjegyről történő daltanítás algoritmusával
- hangszínhallás fejlesztése, ismerkedés a hangszerekkel, zenehallgatás

Az óra cél és feladatrendszere:

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK (NAT, MŰVÉSZETEK, 2012.)

- az ízlés, a képzelőerő, az árnyalt kifejezés képességének fejlesztése
- a különféle kommunikációs módok, ezen belül a népszerű kultúra és a tömegkommunikáció jelenségeiben való eligazodás képességének fejlesztése
- a kapcsolatteremtésen alapuló alkotó együttműködés képességének fejlesztése, etikai szempontok tudatosítása
- nemzeti és európai azonosságtudat kialakítása
- a kultúra hagyományos és mai értékeinek megismertetése
- az összetartozás érzésének erősítése
- a művészeti örökség és a belőle kibontakozó kortárs jelenségek megismertetése

HOSSZÚ TÁVÚ CÉLOK (NAT, ÉNEK – ZENE, 2012.)

- az igényes zene megszerettetése egész életre, kulcsot adva megismeréséhez és élményt adó megértéséhez
- személyiség – és közösségformálás
- felébreszteni és kifejleszteni a fiatalokban a zenei minőség és érték iránti fogékonyságot, a műfaji határoktól függetlenül
- olyan közös, együttes élmény megteremtése, amelynek révén a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósul meg
- a zenei olvasás – írás elsajátíttatása a megfelelő befogadói attitűd kialakításának, a zene megértésének és megszerettetésének eszközeként, a relatív szolmizáció segítségével, a felismerő kottaolvasás módszerének alkalmazásával
- az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése
- éneklés, aktív zenélés, közös zenei élmények megteremtése által a közösségi tudat erősítése

Fejlesztési feladatok:

1. ZENEI REPRODUKCIÓ
  - 1.1 Éneklés
  - 1.2 Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység
  - 1.3 Felismerő kottaolvasás
2. ZENEI BEFOGADÁS
  - 2.1. Befogadói kompetenciák fejlesztése
  - 2.2 Zenehallgatás

RÖVID TÁVÚ CÉLOK (4. évfolyam végére) KERETTANTERV, „A” VÁLTOZAT ALAPJÁN

1. ZENEI REPRODUKCIÓ
  - 1.1 Éneklés
    - Dalkincs bővítése elsősorban hallás után, a könnyebb dalok megfelelő előkészítéssel jelrendszerrel.
    - A többszólamú éneklés fejlesztése.

- Az éneklés helyes szokásainak további alakítása (helyes légzés, helyes hangzóformálás, hangadószerv megóvása, a hangerő akaratlagos alkalmazása, szövegejtés, artikuláció, frazeálás), a hangterjedelem bővítése (a–e”).
- A dalok metrumára, ritmikájára és dallamára vonatkozó megfigyelések megfogalmazása.

1.2. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység

- A páros tagolódású zenei formaegységek érzete, kérdés-felelet improvizáció, a 4/4-es és 3/4-es metrum érzete és helyes hangsúlyozása

1.3. Felismerő kottaolvasás

- A zenei notáció újabb elemeivel való ismerkedés.
- A zene jelrendszerének olvasása kézjelről, betűkottáról, hangjegyről.

2. ZENEI BEFOGADÁS

2.1. Befogadói kompetenciák fejlesztése

- A zenehallgatásra irányuló teljes figyelem képességének további fejlesztése.
- A tanulók zeneértővé nevelése a rendszeres zenehallgatás során.
- Hangszínhallás, a többszólamú halláskészség és a formaérzék fejlesztése.

2.2. Zenehallgatás

- A tanult énekes anyaghoz kapcsolódó műzenei anyag vokális és hangszeres feldolgozásainak megismerése.
- Más, a korosztály számára befogadható zeneművek meghallgatása élményszerű előadásban.
- Műfaji és stílusbeli sokszínűség.
- Közös zenei élmények feldolgozása.

AZ ADOTT ÓRA CÉLJAI LEHETNEK

Legyenek képesek:

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<ul style="list-style-type: none"> – A tanulók 40 dalt (30 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről, betűkottáról vagy hangjegyről megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus/dallam osztinató, felelgetős, quodlibet, kánon). – Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. – A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) reprodukálják kottaképről (kézjel, betűkotta, hangjegy). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról, hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják. – Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszer típusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. – Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.
---	---

Az óra didaktikai feladatai: *pl.: rögzítés, gyakorlás, alkalmazás, az új tartalom (Talalaj, talalaj Tök Lőrinc kezdetű szokásdal) feldolgozása a jelről történő daltanítás algoritmusának alkalmazásával*

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források:

Dátum:

Időkeret	Az óra menete <i>(a példa vázlatosan tartalmazza az óra menetét, a hallgatóknak tervezetszerű részletességgel ki kell dolgozni)</i>	Nevelési – oktatási stratégia			Megjegyzések*
		Módszerek	Tanulói munkafarmák	Eszközök	
	A figyelem felkeltése, a tanulás motivációjának biztosítása				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Rejtvény felolvasása - Ismeretközlés a dudáról</i> 2. <i>Bakonyi dudánóták éneklése</i> 				Rejtvény Minőségi munka Dalsokor
	Az előzetes ismeretek felidézése, A tények, jelenségek, folyamatok sokoldalú elemzése				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ritmusvisszhang</i> 2. <i>Nyújtott ritmust tartalmazó népdalok éneklése, ritmuselvonás, reprodukció</i> 				Ritmus
	Az új tartalom (<i>Talalaj Tök Lőrinc – hangjegyről történő daltanítás</i>) ténybeliségét biztosító jelenségek, folyamatok prezentálása, Az előzetes ismeretek felidézése, Az új dal befogadásának előkészítése				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>az új dal hangkészletének megfelelő (sfmrd) dallamrészlet szolmizációjának felismertetése (kiemelés, dallamelvonás, szolmizáció)</i> 2. <i>a hangkészletnek megfelelő dallamú ritmusvariációk éneklése betűkottáról</i> 3. <i>sfmrd hangok elhelyezése a vonalrendszerben</i> 				Daltanulás Dallam Ritmus

Jelrendszerről történő dalnitás mint az új tartalom elsajátítását biztosító folyamat					
	<ol style="list-style-type: none"> 1. éneklés hangjegyről 2. hibajavítás 3. szöveges éneklés 				Olvasás
Elsődleges rögzítés					
	<i>Az új dal többszöri eléneklése 2 versszakkal változatosan</i>				Memorizálás
Az előzetes ismeretek felidézése , A ritmikai ismeretek alkalmazása					
	<i>Karmesteres játék</i>				Játék
Az előzetes ismeretek felidézése, Zenehallgatás					
	<i>A zenekar – quodlibet éneklése szólamonként</i>				Minőségi munka
	<i>Forrás megjelölése</i>				Zenehallgatás
Óra végi értékelés					

*Bánki Vera - Kismartony Katalin (2004): *Zene-játék 1. Útmutató*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

11 mozzanat, feladattípus: rejtvény, minőségi munka, zenehallgatás, ritmus, dallam, játék, olvasás-írás-rögtönzés, memorizálás, daltanulás, mozgás, dalcsokor (sorrendjük változó)